

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”
Uniwersytet Jagiellocki (Polska)
AGH Akademia Gyrniczo-Hutnicza im. S. Staszica w Krakowie (Polska)
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II (Polska)
Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach (Polska)
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jakuba z Paradyża
w Gorzowie Wielkopolskim (Polska)
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ДВНЗ “Ужгородський національний університет”
Львівський національний аграрний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Львівська державна фінансова академія
Одеська державна академія будівництва та архітектури
Одеський державний аграрний університет
Одеський інститут фінансів Українського державного
університету фінансів та міжнародної торгівлі
Хмельницький економічний університет
Міжнародний університет бізнесу і права
Міжнародний інноваційний кластер
“Конкурентоспроможність”

Розвиток національної економіки: теорія і практика

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
3-4 квітня 2015 року
Частина 3*

Rozwój Gospodarki Narodowej: teoria i praktyka

*Materiały
Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji
3-4 kwietnia 2015 roku
Część 3*

м. Івано-Франківськ 2015

План рахунків бухгалтерського обліку і порядок його застосування, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності тощо [1].

Згідно з п. 3 ст. 8 цього Закону № 996 керівництво підприємства відповідно до законодавства несе відповідальність за:

- організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах;
- збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом установленого терміну, але не менше трьох років [1].

Організацію бухгалтерського обліку можна визначити і як процес і як систему, тому організація як процес є первинною, а як система – вторинною.

Організація обліку – це сукупність заходів власника (керівника) підприємства, які мають цілеспрямований характер щодо створення, забезпечення, постійного впорядкування і вдосконалення функціонування системи обліку та здійснення його процесу на підприємстві [2, с. 143].

Виступаючи в якості методичної бази, організація бухгалтерського обліку забезпечує отримання, відображення і застосування знань про принципи, форми й способи побудови процесу бухгалтерського обліку, отримання інформації про господарську діяльність підприємства.

Починаючи з дати реєстрації аудиторської фірми, необхідно вести бухгалтерський облік всіх дій і подій, які спричиняють зміни в структурі активів, власного капіталу, зобов'язання, а також фіксувати та накопичувати інформацію про свою діяльність з метою її використання внутрішнім та зовнішнім користувачам [3].

З переходом економіки України на ринкові засади, реформування усіх сфер господарювання, роздержавленням, приватизацією, розвитком різних форм власності, насамперед тих, що базуються на приватній власності, виникла нагальна потреба у проведенні чіткого, достовірного, комплексного економічного аналізу та контролю діяльності суб'єктів господарювання, організацій та установ.

Економічний аналіз ґрунтується на сучасних ринкових підходах, методиках, на використанні вітчизняної та зарубіжної практики, змінах в організації бухгалтерського і статистичного обліку, звітності, досконалих методах і прийомах розрахунків і оцінки.

Контроль як функція управління підпорядкований вирішенню завдань системи управління. Тому призначення контролю відповідає цілям управління, які зумовлюються економічними і політичними закономірностями розвитку певної формації. Суть контролю полягає в тому, щоб шляхом застосування певної системи перевірок забезпечити виконання господарських планів, раціональне використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Таким чином достовірність і ефективність економічного контролю та економічного аналізу, відповідна оцінка їх результатів багато в чому залежить від інформаційної бази, інформаційного забезпечення, що забезпечує бухгалтерський облік.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

2. Організація бухгалтерського обліку: підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець, С.М. Лайчук, О.В. Олійник, М.М. Шигун – [3-е вид., доп. і перероб.]. – Житомир : Рута, 2002. – 592 с.

3. Шалімова Н.С. Системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю [Електронний ресурс] / Н.С. Шалімова. – Режим доступу : http://sfpk.at.ua/_fr/0/5129292.doc.

УДК 657:330.1

Якубів В.М.,

д.е.н., професор кафедри обліку і аудиту,

Шайдурова Є.О.,

студентка спеціальності “Облік і аудит” ОКР “магістр”,

ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника”,

м. Івано-Франківськ

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ І АНАЛІЗУ В УПРАВЛІННІ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Господарські операції підприємств супроводжуються грошовими потоками, що забезпечують оцінку надходження, витрат та переміщення фінансових ресурсів і активів. Процес руху коштів відбувається у часі і просторі під час обслуговування всіх видів господарської діяльності. Від повноти і вчасності забезпечення процесів постачання, виробництва і збуту грошовими ресурсами залежить рівень ефективності господарювання. Грошові потоки підприємства характеризуються сукупними доходами і витратами, що забезпечуються надходженнями і виплатами грошових коштів, і, відповідно, позитивним та негативним їх рухом.

Значний внесок у розвиток теоретичних проблем управління грошовими потоками на підприємстві та висвітлення сутності категорії “грошові потоки” належить таким зарубіжним вченим як Дж.К. Ван. Хорн, Є. Бріггем, Е. Нікхбахт, Т. Райс, В.В. Бочаров, Л.Н. Павлова, Г.В. Савицька, а також таким українським вченим як І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, Г.Г. Кірейцев, Л.О. Лігненко, А.М. Поддєрьогін, О.О. Терещенко, Р.Б. Тянь та ін.

Розглянемо декілька основних визначень. Грошові потоки – це надходження (приплив) та вибуття (відтік) грошових коштів та їх еквівалентів. Еквіваленти грошових потоків – це короткострокові, високоліквідні інвестиції,

які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості [1].

Операційна діяльність – це основна діяльність суб'єкта господарювання, яка приносить дохід, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю [1].

Інвестиційна діяльність – це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів [1].

Фінансова діяльність – діяльність, що спричиняє зміну розміру та складу вкладеного капіталу та запозичень суб'єкта господарювання [1].

В умовах інфляції і неплатежів управління грошовими потоками є однією з найбільш важливих задач підприємства.

Слід чітко розуміти, що прибуток за звітний період і грошові кошти, отримані підприємством протягом періоду не одне і те саме. Наявність прибутку не завжди означає наявність у підприємства вільних грошових коштів, доступних для використання [2].

Управління грошовими потоками включає:

- облік руху грошових коштів;
- аналіз потоків грошових коштів;
- складання бюджету грошових коштів.

Основним документом для аналізу грошових потоків є Звіт про рух грошових коштів (форма 3).

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період [2]. У Звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Двома головними методами розрахунку величини грошового потоку є прямий і непрямий.

Обидва методи розрахунку величини грошового потоку використовуються як для цілей оперативного управління, так і для з'ясування тенденцій розвитку підприємства. В оперативному управлінні прямий метод може використовуватися для контролю процесів формування прибутку і висновків щодо достатності коштів для платежів по поточним зобов'язанням. Недоліком цього методу є те, що він не розкриває взаємозв'язку отриманого фінансового результату і змін абсолютного розміру грошових коштів підприємства.

Невід'ємною складовою процесу управління грошовими потоками є їх аналіз. На цьому етапі досліджуються основні показники, що характеризують процес надходження та використання грошових коштів, та їх взаємозв'язок з основними економічними категоріями, які визначають фінансовий стан та результати діяльності підприємства. У розширеному вигляді аналіз руху грошових коштів дозволяє вирішувати такі завдання:

- контроль та коригування фінансового плану з урахуванням його фактичного виконання;
- прогнозування руху та наявності грошових коштів (та їх еквівалентів);
- перевірка можливості реалізації плану грошових потоків;
- надання інформації для побудови платіжних балансів, визначення термінів та обсягів залучення

додаткових фінансових ресурсів;

- аналіз доцільності залучення платних ресурсів;
- оцінка дохідності, окупності проектів;
- визначення та аналіз консолідованого фінансового потоку за групами об'єктів з можливою деталізацією;
- прогнозування можливого банкрутства та надання сигналів для своєчасного його запобігання;
- визначення вартості підприємства та аналіз впливу окремих чинників на неї.

Таким чином, грошові кошти є найбільш ліквідними активами. Вони присутні на початковому та кінцевому етапах облікового циклу, який включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, а також їх продаж і отримання виручки.

Література

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) Звіт про рух грошових коштів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_019.
2. Фінансовий менеджмент : навч. посібник / Момот Т. В., Безугла В. О., Тараруєв Ю. О., Кадничанський М. В., Чалий І. Г. – К. : Центр учбової літератури, 2001. – 712с.
3. Наказ Міністерства фінансів України "Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" від 07.02.2013 р. №73 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>.

Янчева Л.М.,
к.е.н., професор,
Полулях А.М.,

аспірант кафедри бухгалтерського обліку і аудиту,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

ПРО ОСОБЛИВОСТІ КОНТРОЛЮ ФІНАНСОВІХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В сучасних умовах господарювання особлива увага приділяється бухгалтерському обліку фінансових результатів, які є одними з найважливіших складових діяльності торговельних підприємств. Внаслідок цього, виникає необхідність отримання безсумнівної інформації про дійсний стан господарської діяльності торговельних підприємств користувачами бухгалтерської та не бухгалтерської інформації. Важливу роль в цій системі відіграє чітко налагоджений контроль, що спрямований на досягнення достовірності, зрозумілості та законності